Laboratorium 4. Wprowadzenie do Spring MVC

Cel zajęć

Realizacja zadań proponowanych w niniejszym laboratorium pozwoli studentom poznać podstawowe zasady tworzenia aplikacji internetowych z wykorzystaniem szkieletu programistycznego *Spring MVC* [6, 19, 25], na przykładzie aplikacji typu *CRUD* do zarządzania pracownikami, przechowywanymi w bazie *MySQL*. Zadania opracowano na podstawie [17]:

https://www.javatpoint.com/spring-mvc-crud-example

Zakres tematyczny

- Przygotowanie aplikacji internetowej typu *CRUD* z wykorzystaniem szkieletu programistycznego *Spring MVC*.
- Przygotowanie bazy danych MySQL do obsługi pracowników.
- Konfiguracja projektu *Spring MVC*.
- Implementacja kontrolera i komponentów danych z wykorzystaniem modułów *Spring MVC*.
- Przygotowanie stron widoków w JSP.
- Wykonywanie operacji na danych (*CREATE*, *READ*, *UPDATE* i *DELETE*) z wykorzystaniem biblioteki *JdbcTemplate*.
- Implementacja obsługi wyjątków w klasie kontrolera.

Wprowadzenie

Spring jest wielowarstwowym, modułowym, najpopularniejszym obecnie szkieletem programistycznym dla języka Java [6, 24]. Projekt w Spring tworzony jest z perspektywy aplikacji, a nie serwera. Spring promuje dobre praktyki programowania obiektowego i jest w pełni modułowy (można wykorzystać dowolną część Spring, niezależnie od pozostałych). Podstawowe moduły Spring to Core i Beans. Moduły te zapewniają podstawowe części struktury projektu.

Zasadniczym elementem projektu *Spring* są zwykłe <u>klasy POJO</u> (ang. *Plain Old Java Object*), czyli obiekty aplikacji, zarządzane poprzez <u>kontener Spring Core</u>, nazywane ziarnami (ang. *Beans*). Ziarno *Spring Bean* jest obiektem, który jest instancjonowany, montowany i zarządzany przez kontener. *Spring* nie nakłada na klasy *POJO* żadnych dodatkowych wymagań dotyczących dziedziczenia lub implementowania interfejsów. Kontener podstwowy *Spring Core Container* czyta <u>metadane konfiguracyjne</u>, które mogą być reprezentowane przez pliki

XML, adnotacje w klasach *Java* lub bezpośrednio w kodzie. Kontener *Spring* korzysta z klas *POJO* i metadanych konfiguracyjnych, do utworzenia gotowej aplikacji. Metadane konfiguracyjne określają obiekty, które zawierają aplikację oraz współzależności między tymi obiektami. Kontener *Spring Core* czyta metadane i na tej podstawie określa, które obiekty mają być instancjonowane, konfigurowane oraz montowane. Następnie kontener wstrzykuje zależności (ang. *dependency injection – DI*) podczas tworzenia ziarna.

Spring Web MVC to moduł Spring ukierunkowana na tworzenie aplikacji sieciowych, oparty na architekturze wzorca MVC. Dostarcza komponenty do tworzenia elastycznych i luźno połączonych aplikacji internetowych. Model łączy dane aplikacji, które definiowane są za pomocą klas POJO. Widok jest odpowiedzialny za renderowanie danych modelu i generowanie wyjściowego HTML. Kontroler jest odpowiedzialny za przetwarzanie żądań użytkownika, budowę odpowiedniego modelu i przekazywanie go do renderowania przez widok. Moduł Web zapewnia podstawowe funkcje zorientowane na sieć, inicjalizuje kontener Spring z wykorzystaniem servletów i kontekstu aplikacji webowej.

Zadanie 4.1. Przygotowanie bazy danych MySQL

Na serwerze *MySQL* w bazie danych o nazwie *test* utwórz tabelę *pracownik* (Rys. 4.1), korzystając z kodu *SQL* z przykładu 4.1.

#	Nazwa	Тур	Metoda porównywania napisów	Atrybuty	Null	Ustawienia domyślne	•
1	id 🔑	int(11)		UNSIGNED	Nie	Brak	
2	nazwisko	varchar(50)	utf8_general_ci		Nie	Brak	
3	pensja	double		UNSIGNED	Nie	0	
4	firma	varchar(400)	utf8_general_ci		Nie	Brak	

Rys. 4.1. Tabela pracownik w bazie test

Przykład 4.1. Kod SQL do utworzenia tabeli pracownik

-- Struktura tabeli `pracownik`

```
CREATE TABLE `pracownik` (
  `id` int(11) UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
  `nazwisko` varchar(50) NOT NULL,
  `pensja` double UNSIGNED NOT NULL DEFAULT '0',
  `firma` varchar(400) NOT NULL,
    PRIMARY KEY (`id`)
) ENGINE=InnoDB DEFAULT CHARSET=utf8;
```

Zadanie 4.2. Utworzenie projektu Spring MVC

Utwórz nowy projekt aplikacji webowej o nazwie pai_spring ($File \rightarrow New$ $Project \rightarrow Java$ with Maven/Web Application). W wygenerowanym pliku konfiguracyjnym pom.xml zmień wersję JEE 6 na JEE 7 (jeśli trzeba):

```
<dependency>
   <groupId>javax
   <artifactId>javaee-web-api</artifactId>
   <version>7.0</version>
</dependency>
W elemencie <build> dla elementu <plugin> zmodyfikuj element
<configuration>:
<plugin>
   <groupId>org.apache.maven.plugins
   <artifactId>maven-compiler-plugin</artifactId>
   <version>2.3.2
          <configuration>
              <source>1.7</source>
              <target>1.7</target>
              <compilerArguments>
                  <endorseddirs>${endorsed.dir}</endorseddirs>
              </compilerArguments>
          </configuration>
</plugin>
```

W kolejnym elemencie **<plugin>** (jeśli trzeba) zmień wersję *javaee-endorsed-api* z 6.0 na 7.0:

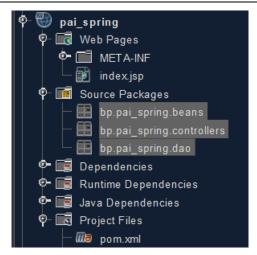
Następnie dodaj do pliku *pom.xml* kolejne zależności (bibliotekę *spring-webmvc*, sterownik *mysql-connector-java* i *spring-jdbc* do pracy z *MySQL* oraz bibliotekę znaczników *jstl*) (Przykład 4.2).

Przykład 4.2. Dodatkowe zależności w pliku pom.xml

```
<!-- https://mvnrepository.com/artifact/org.springframework/spring-
webmvc -->
<dependency>
   <groupId>org.springframework</groupId>
   <artifactId>spring-webmvc</artifactId>
   <version>5.1.1.RELEASE
</dependency>
<!-- https://mvnrepository.com/artifact/javax.servlet/jstl -->
<dependency>
   <groupId>javax.servlet
   <artifactId>jstl</artifactId>
   <version>1.2</version>
</dependency>
<!-- https://mvnrepository.com/artifact/mysql/mysql-connector-java -->
<dependency>
   <groupId>mysql
   <artifactId>mysql-connector-java</artifactId>
   <version>8.0.11</version>
</dependency>
<!-- https://mvnrepository.com/artifact/org.springframework/spring-jdbc
-->
<dependency>
   <groupId>org.springframework
   <artifactId>spring-jdbc</artifactId>
   <version>5.1.1.RELEASE
</dependency>
```

Po tych modyfikacjach zbuduj projekt: *Run—Clean and Build Main Project*. Następnie w pakiecie (tutaj o nazwie *bp.pai_spring*) utwórz 3 kolejne pakiety (*New — Java package*) o nazwach: *beans*, *controllers* i *dao* tak, jak przedstawiono na rysunku 4.2. Przy tworzeniu zwróć uwagę, żeby pakiety te były <u>bezpośrednimi podpakietami</u> pakietu projektu (np. *bp.pai_spring*).

Do utworzenia funkcjonalnej aplikacji webowej typu *CRUD* należy wykonać kilka podstawowych kroków, pokazanych w punktach 4.2.1–4.2.5.

Rys. 4.2. Struktura projektu z dodanymi pakietami

4.2.1. Klasa Pracownik jako POJO

Do pakietu *beans* dodaj definicję klasy o nazwie *Pracownik*, której obiekt będzie odwzorowany na rekord w tabeli *pracownik* (Przykład 4.3). Do klasy dodaj odpowiednie metody publiczne *get* i *set*.

Przykład 4.3. Definicja klasy Pracownik.java

```
package bp.pai_spring.beans;
public class Pracownik {
    private int id;
    private String nazwisko;
    private float pensja;
    private String firma;
    //dodaj metody get i set
}
```

4.2.2. Klasa PracownikDao do pracy z danymi

W pakiecie *dao* utwórz klasę *PracownikDao* (Przykład 4.4), której metody, korzystają z interfejsu *JdbcTemplate* i pomogą wykonać zapytania *SQL* do bazy danych *test* z tabelą *pracownik*.

Przykład 4.4. Definicja klasy PracownikDao.java

```
package bp.pai_spring.dao;
import bp.pai_spring.beans.Pracownik;
import java.sql.ResultSet;
import java.sql.SQLException;
```

```
import java.util.List;
import org.springframework.jdbc.core.JdbcTemplate;
import org.springframework.jdbc.core.RowMapper;
public class PracownikDao {
   JdbcTemplate template;
   public void setTemplate(JdbcTemplate template) {
        this.template = template; //wstrzyknięcie przez metodę set
   public int save(Pracownik p) {
        String sql = "insert into pracownik (nazwisko,pensja,firma) "
                + "values('" + p.getNazwisko() + "'," + p.get...()
                + ",'" + p.get...() + "')";
       return template.update(sql);
    }
   public List<Pracownik> getAll() {
        return template.query("select * from pracownik",
                  new RowMapper<Pracownik>() {
            @Override
            public Pracownik mapRow(ResultSet rs, int row)
                    throws SQLException{
                Pracownik e = new Pracownik();
                e.setId(rs.getInt(1));
                e.setNazwisko(rs.getString(2));
                // ustaw właściwość pensja
                // ustaw właściwość firma
                return e;
           }
       });
   }
```

4.2.3. Klasa kontrolera PracownikController

W pakiecie *controllers* utwórz klasę o nazwie *PracownikController* (Przykład 4.5), która będzie pełniła rolę kontrolera. Metody tej klasy (**akcje kontrolera**) będą obsługiwały odpowiednie żądania *HTTP*, wskazane w parametrach adnotacji @*RequestMapping*.

Przykład 4.5. Definicja klasy PracownikController.java

```
package bp.pai_spring.controllers;
import bp.pai_spring.beans.Pracownik;
import bp.pai_spring.dao.PracownikDao;
import java.util.List;
import org.springframework.beans.factory.annotation.Autowired;
import org.springframework.stereotype.Controller;
import org.springframework.ui.Model;
import org.springframework.web.bind.annotation.ModelAttribute;
import org.springframework.web.bind.annotation.RequestMapping;
```

 $import\ org. spring framework. we b. bind. annotation. Request Method;$

```
@Controller
public class PracownikController {
    @Autowired
    PracownikDao dao; //wstrzyknięcie dao z pliku XML
/* Wynikiem działania metody jest przekazanie danych w modelu do
* strony widoku addForm.jsp, która wyświetla formularz
* wprowadzania danych, a "command" jest zastrzeżonym atrybutem
* żądania, umożliwiającym wyświetlenie danych obiektu pracownika
* w formularzu.
    @RequestMapping("/addForm")
    public String showform(Model m){
        m.addAttribute("command", new Pracownik());
        return "addForm"; //przekiekrowanie do addForm.jsp
    }
/* Metoda obsługuje zapis pracownika do BD. @ModelAttribute
* umozliwia pobranie danych z żądania do obiektu pracownika.
* Jawnie wskazano RequestMethod.POST (domyślnie jest to GET)
    @RequestMapping(value="/save", method =
      RequestMethod.POST)
    public String save(@ModelAttribute("pr") Pracownik pr){
        dao.save(pr);
        return "redirect:/viewAll";
        //przekierowanie do endpointa o URL: /viewAll
    }
/* Metoda pobiera listę pracowników z BD i umieszcza je w modelu */
    @RequestMapping("/viewAll")
    public String viewAll(Model m){
        List<Pracownik> list=dao.getAll();
        m.addAttribute("list",list);
        return "viewAll"; //przejście do widoku viewAll.jsp
    }
}
```

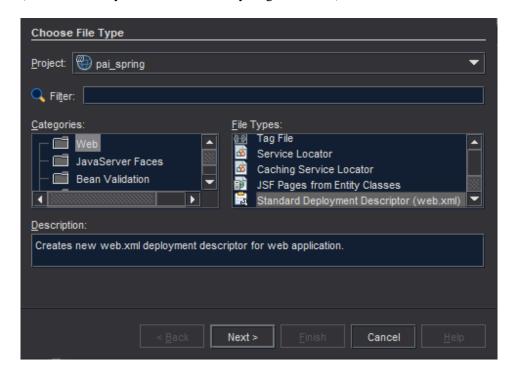
Struktura plików w projekcie po wykonaniu kroków z podrozdziałów 4.2.1–4.2.3 przedstawiona jest na rysunku 4.3.

Rys. 4.3. Pakiety z klasami Pracownik, PracownikDao i PracownikController

4.2.4. Konfiguracja w plikach web.xml i spring-servlet.xml

W folderze **WEB-INF** projektu utwórz (jeśli jeszcze nie istnieje) standardowy plik **web.xml** (deskryptor wdrożenia – Rys. 4.4) i dodaj do niego konfigurację punktu wejścia aplikacji – serwletu o nazwie **spring**, jak pokazuje przykład 4.6 (kolorem zielonym oznaczono dodany fragment kodu).

Rys. 4.4. Dodanie deskryptora wdrożenia web.xml w NetBeans IDE

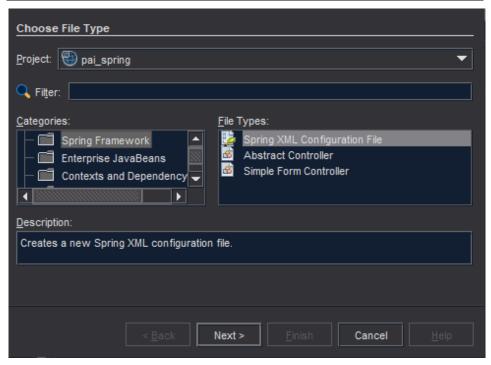
Przykład 4.6. Uzupełniony plik web.xml

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<web-app xmlns="http://xmlns.jcp.org/xml/ns/javaee"</pre>
```

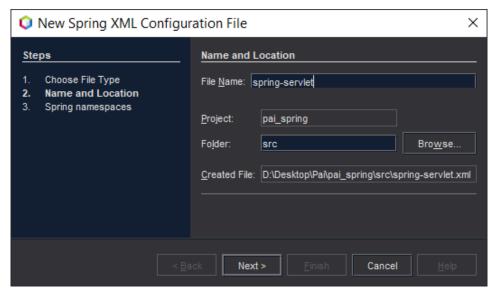
```
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
         xsi:schemaLocation="http://xmlns.jcp.org/xml/ns/javaee
             http://xmlns.jcp.org/xml/ns/javaee/web-app_3_1.xsd"
        version="3.1">
   <session-config>
       <session-timeout>
            30
        </session-timeout>
    </session-config>
   <display-name>SpringMVC</display-name>
    <servlet>
        <servlet-name>spring</servlet-name>
        <servlet-class>
         org.springframework.web.servlet.DispatcherServlet
        </servlet-class>
        <le><load-on-startup>1</load-on-startup>
    </servlet>
   <servlet-mapping>
       <servlet-name>spring</servlet-name>
        <url-pattern>/</url-pattern>
    </servlet-mapping>
</web-app>
```

W tym samym folderze utwórz także plik konfiguracyjny *spring-servlet.xml* serwletu (Rys. 4.5 i 4.6), w którym należy dodać definicję ziaren (bean).

Przykład 4.7 przedstawia prawidłowy, gotowy plik konfiguracyjny. Zwróć uwagę na właściwe wskazanie nazw pakietów w projekcie oraz na konfigurację ziarna z połączeniem do bazy danych (Rys. 4.5 i 4.6).

Rys. 4.5. Dodanie pliku konfiguracyjnego spring-servlet.xml w NetBeans

Rys. 4.6. Ustawienia pliku konfiguracyjnego spring-servlet.xml

Przykład 4.7. Konfiguracja ziaren w pliku spring-servlet.xml

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<beans xmlns="http://www.springframework.org/schema/beans"</pre>
   xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
   xmlns:p="http://www.springframework.org/schema/p"
   xmlns:context="http://www.springframework.org/schema/context"
   xsi:schemaLocation="http://www.springframework.org/schema/beans
http://www.springframework.org/schema/beans/spring-beans.xsd
http://www.springframework.org/schema/context
http://www.springframework.org/schema/context/spring-context.xsd">
<context:component-scan base-package="bp.pai_spring.controllers">
</context:component-scan>
chean
class="org.springframework.web.servlet.view.InternalResourceViewResolver
cproperty name="prefix" value="/WEB-INF/jsp/"></property>
cproperty name="suffix" value=".jsp"></property>
<bean id="ds"
class="org.springframework.jdbc.datasource.DriverManagerDataSource">
cproperty name="driverClassName"
value="com.mysql.cj.jdbc.Driver"></property>
property name="url'
value="jdbc:mysql://localhost:3306/test?serverTimezone=UTC"> 
cproperty name="username" value="root"></property>
cyproperty name="password" value="">/property>
</bean>
<bean id="jt" class="org.springframework.jdbc.core.JdbcTemplate">
cproperty name="dataSource" ref="ds"></property>
<bean id="dao" class="bp.pai_spring.dao.PracownikDao">
cproperty name="template" ref="jt"></property>
</bean>
</beans>
```

4.2.5. Widoki *JSP*

Jako stronę startową aplikacji wykorzystaj istniejący (lub utwórz jeśli nie istnieje) plik *index.jsp* z zawartością jak podano w przykładzie 4.8. Zwróć uwagę, że adresy w hiperłączach są mapowane na odpowiednie metody kontrolera *PracownikController*. Lokalizacja pliku *index.jsp* pokazana jest na rysunku 4.7.

Przykład 4.8. Strona index.jsp

```
<%@page contentType="text/html" pageEncoding="UTF-8"%>
<!DOCTYPE html>
<html>
```

Do projektu dodaj 2 dodatkowe pliki widoków *JSP* (w lokalizacji jak na rysunku 4.7):

- *viewAll.jsp* tabela z listą pracowników (Przykład 4.9),
- *addForm.jsp* strona z formularzem dodawania nowego pracownika (Przykład 4.10).

Strony *JSP* korzystają z języka wyrażeń *JSTL* oraz z bibliotek znaczników *form* i *core*, które pozwoliły w prosty sposób wyświetlić dane przekazane z kontrolera do widoków w atrybutach modelu, dostępnych przez nazwę klucza. Klucze i wartości atrybutów zostały ustawione w odpowiednich akcjach kontrolera *PracownikController: showform()* i *viewAll()*. W kodzie strony *viewAll.jsp*, przy każdym wierszu zostały już dodane hiperłącza do wykonania kolejnych akcji: edycji i usunięcia wskazanego przez *id* obiektu (do uzupelnienia w kolejnych zadaniach).

Przykład 4.9. Strona viewAll.jsp

```
<%@page contentType="text/html" pageEncoding="UTF-8"%>
<%@ taglib uri="http://www.springframework.org/tags/form"</pre>
prefix="form"%>
<%@ taglib uri="http://java.sun.com/jsp/jstl/core" prefix="c"%>
<!DOCTYPE html>
<html>
   <head>
      <meta charset="UTF-8">
      <title>Pracownicy</title>
   </head>
<body>
  <div>
    <h1>Lista pracowników</h1>
     Id Nazwisko Pensja Firma
         Edytuj Usuń
```

```
<c:forEach var="pr" items="${list}">
        ${pr.id} 
            ${pr.nazwisko} 
            ${pr.pensja} 
            ${pr.firma} 
           <a href="edit/${pr.id}"> Edytuj </a>
           <a href="..."> Usuń </a>
       </c:forEach>
   <br/>
   <a href="addForm">Dodaj nowego pracownika</a>
   </div>
</body>
</html>
```

Przykład 4.10. Strona addForm.jsp

```
<%@page contentType="text/html" pageEncoding="UTF-8"%>
<%@ taglib uri="http://www.springframework.org/tags/form"</pre>
  prefix="form"%>
<!DOCTYPE html>
<html>
 <head>
      <meta charset="UTF-8">
      <title>Pracownicy</title>
 </head>
 <body>
   <div>
   <h1>Dodaj dane nowego pracownika</h1>
   <form:form method="post" action="save">
    Nazwisko : 
         <form:input path="nazwisko" /> 
     Pensja :
        <form:input path="pensja" /> 
     Firma :
        <form:input path="firma" /> 

       <input type="submit" value="Zapisz" />
```

```
</form:form>
  </div>
  </body>
</html>
```

UWAGA! Jeśli w projekcie nie istnieje folder *META-INF*, to go utwórz (w tej samej lokalizacji co folder *WEB-INF*), a w nim umieść plik *context.xml* z zawartością:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<Context antiJARLocking="true" path="/pai_spring"/>
```

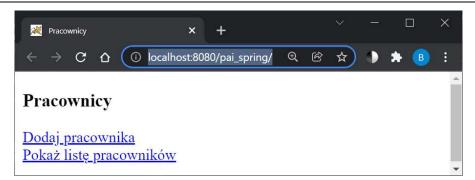
Struktura plików w gotowym projekcie pokazana jest na rysunku 4.7.

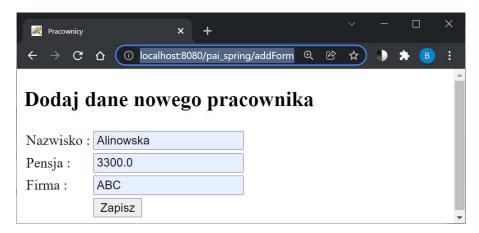
Rys. 4.7. Rozmieszczenie plików gotowego projektu

Zadanie 4.3. Zbudowanie i uruchomienie projektu

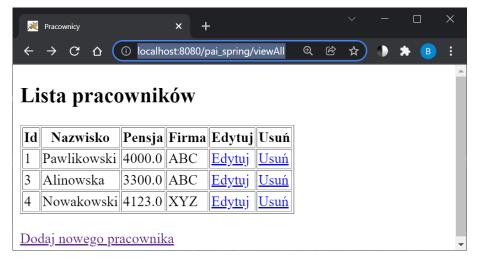
Zbuduj i uruchom projekt (*Run*→*Build Main Project*). Jeśli wszystko zostało poprawnie zrealizowane, to po uruchomieniu projektu w przeglądarce powinna pokazać się strona *index.jsp* (Rys. 4.8). Sprawdź efekt działania hiperłączy (Rys. 4.9) i poprawność pracy z bazą danych. Przeanalizuj kod klasy kontrolera i zwróć szczególną uwagę na jego metody obsługujące poszczególne żądania.

Rys. 4.8. Strona startowa projektu

Rys. 4.9. Formularz dodawania nowego pracownika

Rys. 4.10. Widok listy pracowników

Zadanie 4.4. Akcja kontrolera *DELETE*

Zaimplementuj możliwość usuwania wskazanego pracownika. W widoku listy pracowników istnieje już odpowiedni link do akcji kontrolera (sprawdź jaki). W celu implementacji usunięcia pracowanika:

- do klasy *PracownikDao* dodaj metodę *delete* z atrybutem *int id*,
- do klasy *PracownikController* dodaj metodę *delete*, która obsłuży żądanie /*delete*/{*id*}. Nagłówek tej metody powinien mieć postać: public String delete(@PathVariable int id) {}, gdzie @*PathVariable* umożliwia pobranie parametru przekazanego w ścieżce z adresem *URL* żądania.

Przetestuj działanie akcji usunięcia pracownika.

Zadanie 4.5. Akcja kontrolera EDIT

Zaimplementuj możliwość edycji danych wskazanego pracownika. W widoku listy pracowników istnieje już odpowiedni link do akcji kontrolera (sprawdź jaki).

Wykonaj podobne operacje jak w przypadku dodawania nowego pracownika do bazy:

- Do klasy *PracownikDao* dodaj metodę *update* (analogiczną do metody *save*, tylko z zapytaniem *update*).
- Do klasy *PracownikDao* dodaj metodę *getPracownikById()*:

 public Pracownik getPracownikById(int id){
 String sql="select * from pracownik where id=?";
 return
 template.queryForObject(sql, new Object[]{id},
 new BeanPropertyRowMapper<>(Pracownik.class));
 }
- Do klasy *PracownikController* dodaj metodę *edit*, która obsłuży żądanie przesłane metodą *GET /edit/{id}* i przekaże do widoku *editForm* obiekt pracownika o podanym *id*.
- Do klasy *PracownikController* dodaj metodę *editsave*, która obsłuży przychodzące żądanie ze zmodyfikowanymi danymi pracownika, przesłane z formularza *editForm* metodą *POST* (sprawdź, jak działa metoda *save*).
- Utwórz stronę widoku *editForm.jsp* do edycji danych pracownika, analogicznie jak w *addForm.jsp*, tylko dodatkowo do formularza dodaj ukryte pole do przekazania *id*:

```
<form:hidden path="id" />
```

Przetestuj działanie akcji edycji danych pracownika.

Zadanie 4.6. Obsługa wyjątków w kontrolerze

W poprzednich zadaniach nie było jeszcze kontroli poprawności danych przesyłanych w żądaniu z formularza. Sprawdź, jaki będzie efekt po próbie zapisania danych pracownika z pensją wpisaną jako łańcuch, np. "abc". W takim przypadku nastąpi problem związany z pojawieniem się niekontrolowanego wyjątku.

Aby tego uniknąć, przygotuj strony widoków do obsługi błędów (umieść je w folderze *jsp* razem z istniejącymi już tam widokami) oraz w kontrolerze dodaj specjalną metodę, poprzedzoną adnotacją @*ExceptionHandler*.

W zależności od potrzeby, metoda taka może mieć postać prezentowaną w przykładzie 4.11 lub 4.12.

Przykład 4.11. Prosta obsługa wyjątku przez metodę kontrolera

```
//Metoda zwraca nazwę widoku, wykorzystanego do pokazania komunikatu
//o błędzie (sam obiekt Exception nie jest dostępny w widoku)
@ExceptionHandler({Exception.class}) //tu można wymienić wyjątki
public String error() {
        return "errorpage";
}
```

Przykład 4.12. Obsługa błędu z przekazaniem modelu do widoku

Przykład 4.13 przedstawia stronę widoku *error.jsp*, która pobiera dane przekazane w metodzie kontrolera z przykładu 4.12 w obiekcie *ModelAndView*.

Przykład 4.13. Strona error.jsp

```
<%@page contentType="text/html" pageEncoding="UTF-8"%>
<%@ taglib uri="http://java.sun.com/jsp/jstl/core" prefix="c"%>
<!DOCTYPE html>
<html>
```